

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 13. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 18— za ino-
menstvo D 20—, dostavljen na dom
D 12— na izkaznice D 18—
inštrati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poština plačana v gotovini

Žena današnje šte. 1 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prithoje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov:

Maribor, sreda 23. aprila 1924.

Leto: V. — Številka: 93.

Tit. Knjižnica Ljube-
Ljubljana

K položaju.

Maribor, 23. aprila.

Sedanja kriza je kriza svoje vrste. Zdi se, da se pri nas celo taki pojavi ravna-
jo po geslu: »ima vremena«. Mirno, brez
vsakih skrbi in bolečin so se »merodaj-
ni« udali velikonočni pociji in sicer naj-
prej po katoliškem ritualu, nato pa še
po pravoslavni. Vlada opravlja svoje
posle kakor poprej, listi pišejo eno in
isto, tolažeč čitatelje s prihodnjimi dne-
vi, ki bodo baše odločilnega pomena za
razplet krize. Toda kaj se pravi: odločil-
nega! Zdi se, da je kriza že odločena. Bi-
le so tri kombinacije: 1. poslovna vlada
Pašić-Pribičević, 2. poslovna vlada Da-
vidović, 3. koncentracijska vlada s pa-
triotiskim obeležjem. O prvi trdijo, da ni-
ma v parlamentu večine in je zaradi tega
demisijonirala. Davidović pa pravi, da
ima večino. Ima jo, a samo z Radićevci.
Že dvakrat je bil resno v kombinaciji,
toda — Davidović je obračal. Radić pa
je obrnil. Danes je zelo dvomljivo, da bi
g. Davidović resno računal z možnostjo
poslovne vlade opozicijskega bloka, zla-
sti ker ve, kako težki so računi, kadar je
za množilnik značaj in politik take sorte
kot je Radić. Tretja kombinacija bi bila
v drugih državah in v podobnem polo-
žaju politična potreba. Pri nas je v se-
danjem trenutku težko izvedljiva. Pre-
ostaja tedaj le še volilna vlada, kot je
bilo rečeno takoj v začetku. Volilni
mandat lahko prevzame najmočnejša
stranka ali koalicija, toda nikjer ni re-
čeno, da ga ne bi mogla dobiti tudi
stranka, ki je v manjšini. Volilni man-
dat je stvar zaupanja. Oni, ki so za re-
vizijo ustave, pravijo, da njim pripada
pravica, da izpeljejo volitve. Tisti pa, ki
so proti reviziji ustave, opozarjajo na
posledice, katere bi nastale, če bi izvedli
volitve revizionisti. V Angliji se ni nih-
če resno protivil temu, da prevzamejo
vlado ljudje, ki so za revizijo dosedanje
politike in ki so celo republikanci. Toda
labouristi niso nikoli trpeli, da mislijo s
čemerkoli škodovati državne interese.
Preveč pametni so, da bi iz svojega re-
publikanskega prepričanja napravili dr-
žavno vprašanje. Jugoslavija ni Anglija,
temveč komaj ustvarjena država treh
plemen, ki se grizejo med sabo že pet let
in ki so se oborožila z najhujšim politič-
nim orožjem in se zakrinkala z maskami
plemenskega sovraštva. Jugoslavija je
problem za se. Pri nas je revizija usta-
ve vprašanje zaupanja v patriotizem, v
državotvorno voljo. Kdor tega ne uvidi
in ne umeje, je slep. Kdo pa naj zaupa
revizijo ustave ljudem, ki so spisali pro-
gram HRSS, memorandum genovski
konferenci itd., kdo naj zaupa nad vse
odgovornemu politiku, ki v enem naj-
kočljivejših trenutkov bruhne iz sebe,
da mu gre le za to, da razdere državo in
izvrši to, zaradi česar se sedaj biva v
inozemstvu?! Volilna vlada, ki bi bila
popolnoma odvisna od politikov, kateri bi
hoteli strankarske boje pretvoriti v dr-
žavljansko vojno — republika in držav-
na razcepitev je izvedljiva le s krvjo! —
taka volilna vlada bi bila zadnji in po-
polni dokaz naše državnostne nesposob-
nosti.

Nihče ne odreja g. Davidoviću zaupa-
nja v njegovo iskrenost, lojalnost in dr-
žavotvornost. Tudi Pašić in Pribičević
ne. Noben resen človek pa ne more za-
upati Radiću, ki dela usluge lastnim na-
sprotnikom, obenem pa rolni proti dr-
žavi. Saj vemo, kakšne stvarne uspehe ima
njegovo rohlenje. Saj vidimo radićevske
leve, koliko »mirotvorne in človečanske

Kralj se povrne v sredo.

Rešitev krize po pravoslavnih praznikih. — Skupščina bo 3. maja zopet od-
godena. — Pašić ne ve, kako bo kriza rešena.

BEOGRAD, dne 22. aprila. (Izvirno.) Čez velikonočne praznike je vladala v
političnem življenju popolna tišina. Vče-
raj dopoldne se je vrnil iz Skoplja
predsednik narodne skupščine Ljuba Jo-
vanović ter takoj posetil ministrskega
predsednika Pašića, s katerim je dalje
časa konferiral. Popoldne je imel gosp.
Pašić kratke konference z nekaterimi
ministri. Kralj se povrne iz Topole šele
jutri popoldne. Takoj po kraljevem po-
vratku bodo pozvani v avdienco gg. dr.
Lukinić, Ljuba Davidović in Voja Lazić.
Prihodnja seja narodne skupščine bo

sklicana za dne 3. maja. Ako vladna kri-
za do tedaj ne bo rešena, bo narodni
skupščini na tej seji samo objavljeno,
da je vlada podala ostavko, nakar bo
skupščina odlogodena na nedoločen čas.

BEOGRAD, 22. aprila. (Izvirno.) Mi-
nistrski predsednik Pašić je izjavil no-
vinarjem, da rešitev sedanje vladne kri-
ze ne lež v njegovih rokah, in radi tega
tudi ne more podati nobenega mnenja,
kako bo rešena. Vsekakor pa ni prič-
kovati rešitve pred pravoslavni veli-
konočnimi prazniki.

IZGRADNJA SUŠASKE LUKE.

SUSAŠAK, 22. aprila. Včeraj je dospel
semkaj finančni minister dr. Stojadinović
ter si je ogledal tukajšnje pristani-
ške naprave. Kakor se doznava z mero-
dajne strani, namerava vlada dovoliti 20
milijonov dinarjev za zgradbo dvigalni-
kov, tirov, mostov, kejev in cest v suša-
ški luki. Finančni minister je zvečer
odpotoval v Cirkvenico in se danes vrne
v Beograd.

NOGOMETNE TEKME.

ZAGREB, 22. aprila. Nogometna tek-
ma na velikonočno nedeljo med tukajš-
njo »Concordia« in »Oxford University
AFC« je končala z 2:1 (1:1) v korist
»Concordie«. Na velikonočni ponedeljek
se je vršila tekma med »Haškom« in
»Oxford University AFC«, ki je končala
z 3:1 (3:0) v korist »Haškaa«.

ZAGREB, 22. aprila. Glasom poročil
iz Turina je »Gradjanski« v tekmi s ta-
mošnjim športnim klubom »Turino«
podlegel s 4:0.

Tretja ekspedicija na Mount Everest
— ponesrečila.

LONDON, 22. aprila. »Daily Mail« po-
roča, da je general Bruce, vodja najno-
vejše ekspedicije na Mount Everest, opu-
stil nadaljevanj svojega potovanja in se

republice« so dosegli s svojimi besnimi
izpadi proti državi in parlamentu. Toda
skok iz enega ekstrema v drugega, iz
skrajne opozicije na vlado, ne more
vzbuditi zaupanja, zlasti dokler se tako
zgovorno odpirajo Radićeva usta. In ka-
ko naj se volilni boj vrši v odvisnosti od
stranke, ki ji ne more zaupati noben
patriot in kateri danes težko zaupata sa-
ma gg. Davidović in Korošec?

Prvi korak k sporazumu bi bil, da Ra-
dić zapusti Dunaj in se odpove itak brez-
plodni akciji v inozemstvu. Nato pa da
priznajo on in vsi njegovi poslanci, da
so odločno in brez vsakega pomisleka za
državno skupnost. S to izjavo naj gre
Radićeva stranka v volilni boj in zahte-
va odobritev svojih pristašev. Šele tedaj
bo glavni vzrok nezaupanja odstranjen
in šele na tej novi podlagi bi bilo mogo-
če delati nove kombinacije.

Slejkoprej je težišče vsega izključno
le na Radiću in »njegovih« (?) stranki, ne
pa na Davidoviću in na drugih politikih,
ki so že podali dokaz o tem, kdo so in
kaj hočejo.

vrnil v Indijo. Prevelika suša je onemo-
gočila nadaljevanje ekspedicije. To je
tretja ekspedicija na ta 8410 m visoko
goro, katero so podvzeli Angleži in ki
je ponesrečila že v prvih početkih.

Trocki jetičen.

STOKHOLM, 22. aprila. Glasom naj-
novejših vesti iz Rusije je dognano, da
ima Trockij sušico.

Priznanje grške republike.

ATENE, 21. aprila. Zedinjene države
in Belgija so priznale novo republi-
kansko vlado.

Angleški delavci se vračajo na delo.

LONDON, 21. aprila. (Wolff.) Delavci
ladjedelnice v Southamptonu so soglasno
slenili, da v sredo pričnejo z delom.

Političen umor v Bagdadu.

BAGDAD, 21. aprila. (Reuter.) Umor-
jena sta bila dva poslanca, ki sta zago-
varjala zvezo Velike Britanije z Ara-
kom.

Rekonstrukcija albanske vlade

BEOGRAD, dne 21. aprila. Tiranska
vlada se je popolnila z vstopom dveh o-
pozicijskega, s čemer je kriza vlade
rešena.

Politične vesti.

* Z izidom občinskih volitev na Ko-
roškem je glasilo koroških Slovencev
»Koroški Slovenci« prav zadovoljen.
Konstatira, da vsi manevri nemških me-
ščanskih strank in soc. demokratov ni-
so mogli preprečiti ugodnega izida za
Slovence ter da so vzdržali povsod stare
postojanke, marsikje celo znatno napre-
dovali. V 9 občinah so dobili večino. Če-
v Velikovecu je bil izvoljen en slovenski
odbornik (dr. Petek), dasi mu je celo du-
liovščina (nemška) nasprotovala. Občin-
ske volitve so ponovno podale dokaz, da
koroška slov. stranka uživa zaupanje
ljudstva in da se je to zaupanje zelo stop-
njevalo.

* Normalna pot — razpust. Zagrebški
»Rinč« piše: Emigrant na Dunaju, ki so-
deluje v organu Todora Aleksandrova,
ki ne taji svojih zvez s tem organizator-
jem vseh spletk proti naši državi, ki
zbira »nacionalne manjšine« na kongres,
se mora ne samo momentano odreči

Naša uganka.

Za uganko, razpisano v »Taboru« od
18. marca tl., je poslalo rešitev 64 oseb.
Ker so zadnje rešitve prispеле šele dne
21. tm., še nismo mogli glede vseh ugo-
toviti: 1) ali so vsi reševalci naročniki
»Tabora« in 2) ali so njihove rešitve pra-
vilne. Radi tega bo žrebanje za 5 nagrad
v ČETRTEK 24. TM. od 11. do 12. ure v
našem uredništvu ter prosimo izmed
tekmovalcev gg. Antona KOŠTOMAJA,
gostilničarja v Mlinski ulici, R. PLE-
SKOVIČA v Krekovi ulici in Jakoba
LAHA, Glavni trg 2, da se v imenu re-
ševalcev udeleže žrebanja.

UREDNIŠTVO »TABORA«

Izgon jezuitov iz Argentiniije.

BUENOS AIRES, 21. aprila. Zaradi
imenovanja nadškofa v Buenos Airesu
je nastal spor med argentinsko vlado in
Vatikanom. Jezuit Josip Blanco, ki je v
nekem listu napadel vlado zaradi njene-
ga Vatikanu neprijaznega stališča, je bil
izgnan iz države, in se zatrijuje, da bodo,
če se položaj ne izpremeni, v najkr-
času izgnani iz države vsi jezuiti. Argen-
tinski poslanik pri Vatikanu, García
Nansilla, bo postavljen na razpoložanje.

Borza.

CURIH, 22. aprila. Predborza. Pariz
35.35, Beograd 7.025, London 24.805, Praga
16.70, Italija 25.20, Newyork 567, Dunaj
0.007990.

ZAGREB, 22. aprila. Sklepni tečaj.
Pariz 514.50—519.50, Švica 14.21—14.31,
London 351.50—354.50, Dunaj 0.1130—0.1150,
Praga 237.80—240.80, Italija 357.50—360.50,
Newyork 80.35—81.35.

vsem intervjuom, ki delajo preglavice
njegovim zaveznikom, željnim vlade,
ampak mora sestavno in od temelja iz-
premeniti vsa ona svoja naziranja, ki ga
onemogočajo kot normalnega in legal-
nega opozicijskega. Radić pada, kakor
je dobro opomnil tudi te dni g. Jaša Pre-
danović v »Republiki«, iz ekstreme v
ekstrem. Ni vzdržal v zvezi ne s srbs-
kimi zemljoradniki ne z beograjskimi re-
publikanci, sklenil je pakt s Pašićem,
sedaj zopet hoče z Davidovićem na
vlado. Je-li država na svetu, ki bi ho-
tela iti s takšnim vratolomcem? Tudi na-
vadna opozicija se mora s parlamen-
arnim delom usposobiti za vladanje. Država
ni zajec za poskuse. To bi ne bila dr-
žava, ne demokracija, ampak blaznija,
ako bi sedaj dala naenkrat vlado v roke
posredno ali neposredno onemu, ki ji
komaj po petih letih zbral toliko moči,
da prekorači prag centralnega parlamen-
ta in še ta z izrednim komentarjem, da
s tem samo deloma menja svojo taktiko.
Torej samo po nekoliko drugi poti hoče
priti do svojega starega cilja. Normalno

in povsem naravno se bo torej razvila sedanja kriza, če se razpusti narodna skupščina. To je bila zahteva cele demokratske stranke takoj po lanskim volitvah. To je zahteval Davidovič baš pred letom dni od radikalcev in od krone. Radič je dozdaj pri obojih volitvah bil favoriziran od oblasti in še celo pod parolo plebisocita za republiko za veliko škodo državnih strank. Zato je treba se daj upostaviti ravnotežje, da pride do izraza prava narodna volja na temelju novo ustvarjenih dejstev. To bo korak naprej, potrebna korektura, daljna faza v normaliziranju, konsolidaciji naših notranjih prilik. Po tako ustvarjeni parlamentarni bazi naj se stvari razvijajo normalno v smislu volje naroda.

Dr. Korošec o krizi. «Slovenec» objavlja intervju z dr. Korošcem, ki pa se prav nič ne razlikuje od običajnih fraz v «Slovenca» in je zelo medel. Značilno je, da dr. Korošec sam nima upanja, da bi dobil opozicijski blok vlado v roke. Izključuje pa tudi koncentracijsko vlado. Namiguje o tretji možnosti, ki bi bila »tudi parlamentarna«, ne pove pa kaj bi naj to bilo. Morda uradniška vlada ali diktatura? Dr. Korošec končno pravi, da ne ostane v Sloveniji, ampak, da pojde v Beograd in bo na licu mesa opazoval razvoj krize.

Pohod Davidovičevcev v Subotico se je popolnoma ponesrečil. Na kolidvoru, kjer bi naj bil »sijajen sprejem«, je tisočglava množica vzklikala Pribičeviću in »doli opozicijski blok«. Zato je bilo na glasovanju, ki bi se imelo vršiti pred občinsko hišo, pa je bilo onemogočeno. Davidovičevci so se zatekli v dvorano bioskopa. Pa tudi tam Davidovič ni mogel govoriti, ker je množica neprestano vzklikala Pribičeviću. Gosp. Davidovič je na to v neki dvorani imel ožjo konferenco. V predmestju Bajmok je skušal še napraviti zborovanje, ki pa je tudi bilo onemogočeno. Vojvodina se je izrekla za Pribičevića.

Davidovičev zborovanje v Zagrebu je bilo zajedničarsko-blokaško-radičevsko. Že cel teden so blokaški listi bobnali svoje pristaje. Predsedoval je bivši zajedničar dr. Pavelić. Značilno je, da so Davidoviču zvečer priredili čajanko v prostorih »Hrvatske zajednice«, ki koprira z Radičem. Čajanke so se udeležili Radičevci dr. Maček, dr. Lorković, dr. Krnjević itd.

Neprijetno je zadelo naše klerikalne tigre, da so Pribičević in tovariši pri vstopu v vlado z enim mahom dosegli to, za kar so se klerikalni tigri skozi celo leto zamarali in brez uspeha borili: odprava kuluka, vprašanje eksistenčnega minimuma itd. «Straža» je v svoji velikonočni številki kilometrsko dolg članek posvetila temu vprašanju in prihaja seveda do zaključka, da je to njihov in ne Pribičevićev uspeh. Z ljubo «Straža» se ne bo mo bil prepričati, konstatiramo samo: klerikalci so celo leto noreli in divjali, pa nič dosegli. Pribičević pa je v enem dnevu izsilil od Pašića in Stojadinovića, da so se vzele te stvari v finančni zakon. Če klerikalci menijo, da je tuženje že uspeh, dobro, pa naj naprej tulijo. Razsodni ljudje bodo pa slej ko prej vedeli, kje je resnica.

Dnevna kronika.

Smrtna kosa. V Ormožu je umrl dne 19. aprila ob 4. uri popoldne notar dr. Fran Strelec po dolgem bolehanju na jetiki, star 52 let. Pogreb je bil na velikonočni ponedeljek popoldne. Pokopnik je bil vrl narodnjak in delj časa župan našega mesta. Blag mu spomin!

Protest uradnikov proti novemu zakonu o draginskih dokladah. Centralni odbor zveze uradnikov v Beogradu je imel 22. tm. popoldne sejo, na kateri je zavzel svoje stališče proti novi uredbi uradniških doklad, kar je posebno v nižjih skupinah izzvalo nezadovoljstvo zato, ker bi gotovo število uradnikov doseglo po novi uredbi manj skupnih dohodkov.

Obisk dra. Masaryka v Beogradu in Rimu. Predsednik dr. Masaryk bo v tem letu službeno obiskal Beograd in Rim. Iz Prage poročajo, da odide dr. Masaryk 22. tm. na odmor v Taormino na Siciliji.

Eleonora Duše. Najslovitejša italijanska igralka Eleonora Duše je 21. t.

m. umrla v Pittsburghu, stara 65 let. Bila je s svojo družbo na gostovanju po Ameriki.

Požar v Račah pri Mariboru. V noči od petka na soboto je okrog pol 9. ure zvečer izbruhnil požar pri pos. Iv. Pesku, kateri se je takoj razširil in oplamenil tudi poslopje g. Fr. Krajnc, ter popolnoma upepelil obe stavbi. Račko gasilno društvo je hitro prispelo najprej z ročno in potem še s parno brizgalno na lice mesta. Pod poveljstvom g. nač. Alojzija Feleš, a so se najprej začela braniti soseda poslopja, ter v sredini gorečih poslopij stoječa hiša pos. Jak. Lovrenčiča, katere je popolnoma s slamo krita in se je že na večih mestih vnela, a se je ogenj vsakokrat še pravočasno pogasil in to vsled velikega napa in z življenjsko nevarnostjo domačih gasilcev, kateri so čuvali ognjišče do 3. ure zjutraj. — Gašenja se je udeležilo več sosednih gasilnih društev in sicer iz Podove, Hotinje vasi, Hoč in mariborsko gas. društvo s svojo turbinsko brizgalno; vsi so skupno z račskimi gasilci pridržali in s tem preprečili večjo nevarnost, ki je bila vsled vetra skoraj neizogibna.

Uboj v Rušah. Iz Ruš poročajo: Na velikonočni ponedeljek se je odigral na potu iz Ruš na »glazuto« v Smolniku krvav pretep, kojega žrtev je postal sicer miren in trezen kovač Jožef Mak. — Mak je posodil nekemu tovarišu svoje kolo. Ko se ta do večera ni vrnil, ga je začelo skrbeti, ali se mu ni med vožnjo po slabi in nevarni poti, ki pelje tik ob potoku, kaj pripetilo. Šel mu je radi tega krog 22. ure naproti. V bližini grajskih žag sreča večjo družbo pijanih fantov, med katerimi je bil tudi nek Šimek, majhen, 22-letni fant. Iz neznanega vzroka je med njimi nastal preprič, tekom katerega je Šimek zabodel Maka z žepnim nožem v prsa ter mu prerezal žilo-vodnico. Hudo krvaveč se je Mak še priplazil do prve hiše na »glazuti«, kjer so ga kmalu nato našli mrtvega. Orožništvo je še ponoči izsledilo in aretiralo Šimeka, ki dejanje taji. Šimek je bil od dan državnemu pravdnistvu. Pokojni Mak se je še v minulem pustu oženil.

Krvav pretep v Limbušu. Na velikonočno nedeljo popoldan se je vršila na vrtu gostilne Julija Robiča v Limbušu domača veselica. Med veselico sta brata Kaiser, eden tesarski učenec, drugi delavec, oba že močno vinjena, izživala in klicala na korajžo druge fante. Njima so se še pridružili drugi in tako je prišlo okrog 20. ure med pijanimi fanti do splošnega pretepa, v katerem sta se po surovosti najbolj odlikovala brata Kaiser. Najprej sta pretepla Franca Zemliča, 25-letnega posestniškega sina. Nato sta napadla s koli še delavca Franca Čeha, ki je takoj izgubil zavest. Zadobil je težke poškodbe na glavi in na levi roki. Zemliča in Čeha so prepeljali v mariborsko bolnico.

Nesreča pri streljanju. Kakor vedno, se je tudi letošje velikonočne praznike proslavljalo z brezmiselnim streljanjem. Vsako leto je bilo po par nesreč, in tudi letošnje niso izostale. V Poljčanah se je razpočil možnar ter hudo poškodoval 17-letnega Rudolfa Moljačiča, ki so ga morali prepeljati v mariborsko bolnico. Tudi drugod je bilo več manjših in večjih nesreč.

Samomor v Murski Soboti. Pod tem naslovom smo v št. od 16. tm. poročali, da se je v Murski Soboti obesil sodni uradnik Martin Krajšek baje iz žalosti, ker mu je pobegnila njegova žena z drugim. To slednje ne odgovarja resnici, ker se je njegova žena Terezija radi njegovega pijančevanja že meseca dec. 1922 sodnijsko ločila od njega in živi od takrat v Mariboru, kjer si kot pisarniška uslužbenka služi svoj kruh.

Kongres ruskih pedagogov v Beogradu. V Beogradu se bo vršil dne 25. aprila kongres ruskih pedagogov.

Podeljevanje posojil od Narodne Banke. Narodna banka bo začela s 1. majem podeljevati posojila industrijalcem, obrtnikom in trgovcem. Določila o pogojih, pod katerimi se bo vršilo podeljevanje posojil, bodo te dni izdelana.

Novi imenik telefonskih naročnikov cele države. Telefonskim naročnikom in drugim interesentom naznanjamo, da je izšel »Imenik telefonskih naročnikov in telefonskih central v kraljevini SHS«. V.

tej knjigi, ki je prva te vrste, odkar obstaja naša država, so natisnjena imena telefonskih naročnikov vseh osem pošt-nih direktorij in oglasil večjih tvrdki in podjetij. Cena knjige je 60 din. Dobiva se pri telefonskem računskem oddelku poštne direktorije v Ljubljani, Sv. Jaka trg, II. nadstropje, pri javnih govorilnicah glavna in kolodvorske pošte v Ljubljani, in pri poštah v Mariboru, Celju, Ptuj, Kranju, Bledu in v Rogaški Slatini. V drugih krajih se ta imenik lahko naroča pri imenovanem telef. rač. oddelku, direk. je pravnost ali pa s posrelovanjem pošte tistega kraja.

Prasvetno delo v češkoslovaški vojski. Glasov statistike, ki jo je nedavno izdalo Ministrstvo Narodne Obrane je bilo l. 1923 prijetih v armadi 1816 nemetniskih vojakov in predavani. Pri prosvetnem delu posebno poudeljuje gledališče. Tako je bilo za vojaštvo prirejanih 1987 gledaljskih predstav, 39 marionetnih predstav in 2976 kinematografskih. Marionetno gledališče se prav posebno goji na Slovaškem, kamor je ministrstvo poslalo 11 popolnoma opremljenih gledališč s lutkami. Razen tega dajejo skoraj vsa češka gledališča dan za dnem izvestno število brezplačnih vstopnic za vojake. V minulem letu je bilo v češkoslov. vojašnicah 272 čitalnic s 3668 dnevnikov. Armada izdaja svoje posebno glasilo »Bratrstvo«, ki se tiska tedensko v 14.000 izvodih. Ugotovilo se je, da v češkoslovaški vojski pridno berejo. Tako so v lanskem l. našli 81.000 izposojevalcev knjig, ki so prebrali več kot 855.000 knjig, tako, da na poedince pripada 10 zvezkov. V vojaških knjižnicah se nahajajo izključno le knjige literarne ali kulturne vrednosti. Vsled tega pada tudi število nepismenih. Lanskega leta je bilo v češkosl. armadi 3170 anal-fabetov in sicer 0,29% Čehov, 0,36% Nemcev, 3,17% Madžarov, 8,17% Slovakov in 30,09% Rusinov. Skupni odstotek anal-fabetov iznaša sedaj 2,94%. Za anal-fabete so urejene posebne šole, tako da se od vojakov noben ne vrne nepismen.

Turneja češkega pevkega društva po Jugoslaviji. Pevsko društvo praških učiteljev namerava prirediti koncerte v raznih mestih Jugoslavije in Romunije. Osnovalec je po vzoru znanega moravškega društva in je imelo velike uspehe na pevskih tekmah v Nemčiji, Franciji, Belgiji, Angliji in Skandinaviji.

Izlet češkoslov.-jugoslov. Lige v Jugoslavijo. Češki listi poročajo, da priredi Češkoslov. jugoslov. Liga v Pragi tekem junija izlet svojih članov v Jugoslavijo.

Stinnesova dedščina znaša po uradni ugotovitvi 750 milijonov zlatih mark. Glavnim dedičem je postavil svojo ženo, vodstvo svojih ogromnih industrijskih podjetij pa je zaputil najstarejšemu sinu.

Država, ki nima dolgov. Malo jih je na svetu, ki bi bile tako srečne. V Evropi je drž. Liechtenstein edina, ki nima dolgov. Povodom svojega vladarskega jubileja ji je knez liechtensteinski črtal državni dolg v znesku pol milijona frankov in v lanskem letu je imela država 115.000 suficita.

Elektrifikacija Dnjepra. Sovjet narodnih komisarijev je imenoval posebno komisijo, ki se bo morala pobrigati za čimprejšnjo elektrifikacijo Dnjepra. Predsednik komisije bo komunistični vodja Čubar. Elektrifikacija Dnjepra bo dala pogonsko moč za vso industrijo v Ukrajini.

Okrajni zdravnik dr. Kamilo Morocutti biva dolgoletni sekundarni zdravnik na vsenčiljski kliniki, na kirurški kliniki ter oddelku za ženske bolezni in ginekologijo v Gradcu ordinira redno v št. Hju od 9. do 12. ure.

Lahko nagnenje k prehlajenju? — Prevelika občutljivost? Bolečine olajšuje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francoske žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošilja: lekar-nar Eugen v. Feller, Stubica Donja. — Elzafluid št. 201, Hrvatsko.

Celjske vesti.

Velikonočni prazniki so potekali v Celju z običajnimi obredi po raznih cerkvah. Posebno slovesno se je obhajalo vstajenje v farni cerkvi, kjer so prvič pritrkavali z novimi zvonovi. Vreme je bilo oba dneva jako ugodno ter je zvalilo mnogo izletnikov v lepo celjsko okolico. Tudi med javnimi uslužbenci je vladalo pri letošnjem vstajenju veseljaše razpoloženje. Vsaj smejo upati, da to-pot ne bodo prevarani in da si vsaj ne-koliko izboljšajo svoj bedni gmetni po-ložaj.

Celjsko mestno gledališče. V soboto, dne 26. tm. se ponovi zadnjič v sezoni opereta »Mamzelle Nitouche«. Cene običajne. Za začetek maja se pripravlja opereta »Pri treh mladenkah«, za prihodnje dni noviteta »Nioba«.

VII. carinska konferenca v Celju se je vršila dne 16. tm. v prostorih Javne skladiščne in prevozne družbe, žal ob zelo pičli udeležbi. Uspehov, ki jih je g. Dimitrijevič v razpisu C. št. 61.446 do 26. okt. 1923 obljubil, ni bilo dosedaj opaziti. S tem odpade v veliki meri interes za udeležbo teh konferenc. Na tej konfe-reci je upravniki carinarnice g. Kladnik pričel s predavanjem o osnovnih pojmi-h kemije, v kolikor to zahteva carinska služba. Naš komentar carinske službe pri zacerinjenju kemijskih stvari je nam-reč v tej točki zelo pomanjkljiv.

Društvo hišnih posestnikov za Celje in okolico sklicuje svoj redni občni zbor za soboto, dne 26. tm. v gostilniške pro-store celjskega Nar. doma.

Nočno lekarniško službo ima ta teden v Celju lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

Mariborske vesti.

Maribor, 22. aprila 1924.

Na Velikonočni prazniki v Mariboru so potekali brez posebnih incidentov. Le-pot vreme je zvalilo velik del mešanov v naravo na razne izletne točke in po-vsed je bilo izredno živahno. V mestu je zlasti v noči od sobote na nedeljo vla-dala velika živahnost. Nekateri so se na račun praznikov tudi nekoliko preveč udali zatiranju alkohola in so radi raz-grajanja morali v hotelu Grafu preno-čevati. Seveda tudi letos ni smelo biti brez streljanja. Nekaterim je primanj-kovalo smodnika, pa so streljali s kar-bidom, pri čemur se je zgodilo nekaj manjših in večjih nezgod. Nekaj ljudi je v bolnici. Z onstran Drave je priletel 2 in pol kg težak kos možnarja, ki se je pri streljanju razletel, na streho bogo-slovnice na Glavnem trgu in je streho prebil.

eno veliko sliko knežjega kamna na Go-je daroval odvetnik dr. Ferdo Müller Ljudski in Studijski knjižnici, vsaki po enov eliko sliko knežjega kamna na Go-sposvetskem polju v okvirju, za kar mu bodi izrečena iskrena zahvala.

V soboto 3. maja 1924 priredi žen-ski zbor Državnega ženskega učiteljskega veliki koncert v Götzovi dvorani. Na vsopredu bodo zbori a capella, s sprem-ljevanjem klavirja in orkestra. Med drugim se bodo v Mariboru prvič pro-izvajale Pavčičeve »Žabe«, ki še niso v tisku izšle. Pel jih je leta 1918 ženski zbor Glasbene Matice v Ljubljani, a jih radi tega ni več ponovil, ker je proiz-vajanje izvanredno težavno.

Na Prihodnja carinska konferenca v Mariboru se vrši v sredo dne 23. tm. ob 20. uri v prostorih Državne trgovske šole, na kar opozarja trgovski gremij vse interesente Maribora in okolice.

Na Napad? Na policiji se je javil Raj-mund L. in javil, da je bil na potu iz Kamnice, kamor je v ponedeljek napravil izlet z ženo in dvema prijatelji, napa-den od 3 fantov blizu Rošpoha. Pri tej priliki je zgubil klobuk. Zadeva še ni pojasnjena.

Na Čudna zabava. Včeraj sta bila are-tirana dva fanta, ki sta se zabavala s tem, da sta lučala kamenje v skodelice na telefonskih drogih. Seveda bosta ško-do morala plačati in se tudi sicer poko-riti za vandalsko zabavo.

V Priliko delavnice so bile odpo-slane štiri nepopoljšljive vlačuge in si-cer 21-letna Alojzija Krivec iz Zerkove

Gospodarstvo.

Kratek pregled češkoslovaškega poljedelstva.

V 36. številki publikacije ministrstva za poljedelstvo Češkoslovaške Republike je izšla knjiga pod zgornjim naslovom, ki jo je spisal ing. Anton Prokeša. Avtor trdi, da je poljedelstvo od nekdanjega najvažnejšega panoga gospodarstva. Češkoslovaška ima 13.611.349 prebivalcev, od katerih se 39,60% bavi s poljedelstvom. Zorana zemlja znaša 5.900.092 ha, pašniki in travniki 1.368.118 ha, vrtni nasadi 16.109 ha, šume 4.653.682 ha, neplodovita zemlja 646.027. Prevladovanje velikih posestev (40,56%) je dalo povod, da je bila po prevratu proklamirana agrarna reforma. Do konca 1922 leta je dobilo zemljo 20.000 oseb v obsegu 85.739 ha. Budžet poljedelskega ministrstva je l. 1923 iznašal 685.925,310 kron. Tu so vsote: melioracije, kultiviranje, elektrifikacija itd. V celoti Češki je danes 160 fabrik za poljedelske stroje, s kapitalom 300 milijonov kron. Leta 1921-22 je imela Češkoslovaška 4 višje poljedelske šole in okrog 150 nižjih poljedelskih šol za najrazličnejše panoge poljedelstva. Od 2060 časopisov je bilo 72 poljedelskih. Za povzdigo vasi delajo Prosvetni Odbori in strokovne organizacije. V zadnjem času

se uvaža svobodno poljedelsko učenje po vzgledu danskih visokih narodnih šol, razvenlega se uvažajo tudi pri vojaštvu poljedelski tečaj. Obrtni in hipotekarni poljedelski kredit dajajo pokrajinske poljedelske hranilnice. Leta 1920 je bilo na Češkoslovaškem 169 takih ustanov z 255.272 člani, z osnovnim kapitalom 17,6 milijonov, rezervnim fondom 18,6 milijonov in z vlogami, ki so iznašale okrog 1 milijardo. Zdaj pa so ta števila še veliko večja.

V rastlinski proizvodnji zavzema Češkoslovaška med kulturnimi državami odlično mesto. Z ozirom na produkcijo pšenice stoji na 10, rži 3, ječmenu 7, ovsu 5, koruzi 7, krompirja 5, sladkorne repe 2 in hmelja na 4 mestu v svetovni proizvodnji. V pogledu na industrijo sladkorja stoji Češkoslovaška na tretjem mestu. S svojimi 160 tovarnami in 12 rafinerijami proizvedla je l. 1922 in 1923 6.950.235 tovorov sladkorja; od tega se je izvozilo 3.181.792. 675 pivovarj je proizvedlo leta 1923 6.553.765 hl piva. Hmeljarstvo je dalo v letu 1922 51.029 tovorov hmelja, ki predstavlja poleg ječmena in sladkorja v izvozu čeških produktov znatno vrednost. Materijalne žrtve Češkoslovaške in energija, s katero izvaja svoj poljedelski program, naj ne zaslužijo samo naše pozornosti, ampak naj nam bodo tudi vzgled za prihodnost.

g Dobava črne pločevine. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 2. maja tl. za dobavo 60 tisoč kg črne pločevine 1300×2200×15 mm. Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani. Gospodarska c. (nasproti velesojima) vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

g Dobava pločevine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 9. maja tl. ofertalna licitacija glede dobave 100.000 kg krovne pločevine. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške

zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava maj za mornarje. Pri odlenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 10. maja tl. ofertalna licitacija glede dobave 6000 belo-modrih poletnih bombažastih maj (triko-srajc) za mornarje. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Naročajte „Jadransko Stražo!“

Mala oznanila.

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Sereer in drug. Maribor, Vetrinjska ulica št. 2. 106

Knjiga.

„BABILONSKA UGANKA“ je za srečolovce najboljša zanjka. 612

Zamenja se lepo stanovanje (5 sob, kuhinja, kopalnica in predsoba ter ostale pritlikline) v sredini mesta tik Glavnega trga za vsaj enako veliko v bližini parka, z vsaj nekaj vrta. Ponudbe pod „Zamena“ na upravo „Tabora“.

Na prodaj sivalni stroj vozicek (brenabor) 430 D, zimna madrac 450 D, ogledalo z stojalom 750 D, postelje, omare in drugo. Vpraša se: Rotovski trg 8, I. nadstropje. levo. 559

Dežne ponjave za voze in konje, gamaše, nahrbtnike, potne kevečke in torbice, gonilne jermene v vseh širinah i. t. d. priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13, Slomškov trg 6. 346

Pristopajte CMD!

Telepatične SEANCE

Lea May, čarovna humoristinja Olga Glück, mednarodna pevka Walter and Gert, moderni plesni duo

Podaljšano! Rudolfi Podaljšano!

virtuoz na citre

Klub-baru

Dnevno ob 22. uri

!! Ilse Sirks !!

Ugodno kupite

kravate, srajce, klobuke, čepice, robce, nogavice, palice, in parfumerijo v modni trgovini

B. Veselmović & Ko.

Maribor, Gosposka ulica 26

— Najlepše novosti —

128

Najnovejše

samoveznice, srajce, nogavice in rokavice, kupite po najnižjih cenah pri 809 trvdki: 3-4

J. TOMAZIN

Maribor, Grajski trg št. 4.

kaučuk pete in kaučuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so trpežni, po ceni in nošnja udobna.

705

Rodbina Strelec-Rapoc javlja tužno vest, da je dne 19. aprila ob 4. uri popoldne po dolgi mučni bolezni v 52. letu svoje starosti preminul gospod

dr. Franc Strelec

notar v Ormožu.

Pogreb se vrši dne 21. aprila 1924 ob pol 15. uri popoldne od hiše žalosti na ormoško pokopališče.

Ormož, dne 19. aprila 1924.

Žalujoči ostali.

558

CONTINENTAL-PISALNI STROJI, ANT. RUD. LEGAT, MARIBOR, SLOVENSKA ULICA 7, TELEFON 100.

D. S. Merežkovski:

Julijan Odbadnik.

(Dalje.)

(91)

Naposled so zarli ogromno skalo nad Tigrisom: bila je navpična, rožnata in gola; na njenih ostrih koncih so čepeli utrdbe: to je bila druga trdnjava. Maogomatha po imenu. Veljala je kot branik glavnega mesta južne Perzije Ktezifona. Trdnjava, podobna orlovemu gnezdu pod oblaki, je izgledala še manj pristopna nego Perizabor; šestnajst kul in dvojni zid so bili kakor vse asirske stavbe zgrajeni iz slovite babilonske, s smolo pomešane in na soncu sušene opeke, ki je kljubovala tisočletjem.

Začelo se je obleganje. Zopet so neumorno skripali leseni, čakati udje balistov; žvižgala so kolesa škorpionov, brenčale goreče maleole.

Bila je ura, ko so martinčki počivali v razpokah pečin; solnčni žarki so padali na hrbte in glave in jih tiščali k tlom liki težka bremena; prav tako nezmožen je bil njih blišč. Vojaki so bili tako obupani, da so ne oziraje se na poveljnike in grozečo nevarnost, snemali raz sebe vroče čelade in oklep; rane so jim bile ljubše od pekočega znoja. Nad temnorjavimi kulami, s katerih so vednoomer deževale zastrupljene pušice, sušice, kamenje, svinčene in glinene kroglice, zastrupljajoče ozračje s smrdom žvepla in nafte — je viselo zaprašeno nebo s komaj vidnimi odtenki sijajne; neizprosno, zaslepljujoče nebo, strahotno kakor smrt. In nebo je naposled premagalo človeško morijo; oblegovalci in obleganec so onemoglo prekinili bitko.

Nastopila je tišina; v jarki opoldanski vročini je bilo mrtvo kakor v gluhi noči.

Rimljani niso klonili; po zavzetju Perizabora se je utrdilo njih zaupanje v Julijanovo zmago; primerjali so ga z Aleksandrom Velikim in so čakali čudežev.

Nekaj dni so vojaki na vzhodni strani, kjer je skalovje bolj počasi padalo na ravan, kopali podzemeljski rov. Hodnik je vodil globoko pod trdnjavske skale do mesta, ki je bilo že sredi trdnjave; bil je tri lakte širok, da se je lahko izognil vojak vojak. V izvestnih razdaljah so ga podpirali debeli hlodi in nosili obok. Vojaki so radi rili pod zemljo: po neznojni vročini jim je silno prijal podzemeljski hlad.

— Poprej smo bili žabe, zdaj pa smo postali krki — so se rogali.

Troje kohort — Matiariji, Lakepariji in Viktoriji — tisoč petsto najhrabrejših vojščakov, je stopilo potihoma in previdno v podzemeljski hodnik in nepotpežljivo čakalo poveljnikove zapovedi, da prodre v mesto.

V prvem jutranjem svitu so namenoma napadli trdnjavo z dveh nasprotnih strani; tako so hoteli odvrti pozornost Perzijcev.

Julijan je vodil vojske po ozki stezi nad strmino, pod točo pušic in kamenja. Bomo videli — je mislil, naslajajoč se z nevarnostjo — ali me bogovi varujejo, se li zgodi čudež in izogmem li se smrti?

Neodoljiva radoznalost, težnja; spoznati nadnaravnost, ga je podila v smrtno nevarnost; z izzivalnim smehljajem je hotel izkušati usodo; ni se bal smrti, marveč zgolj neuspehov v igri z usodo.

Vojaki so šli za njim kakor očarani in oslepljeni od njegove blaznosti.

Perzijci so se rogali naporom oblegovalcev in so prepevaje hvalili cesarja Sapore, sina Solca, vpiljoč Rimljanom s svojih donebnih stolpov:

— Julijan bo preje prodril v Ormuzdovo carstvo nego v našo trdnjavo!

Sredi viharne naskoka na trdnjavo je dal Julijan vojskovodjem tajno povelje.

Vojaki, ki so čakali v podzemeljskem hodniku, so prodrli v mesto; najprej v neko klet, kjer je stara Perzijska mesila testo. Ko je ženšče opazilo rimske ligitonarje, je zagnala divji krič. Vojaki so jo pri tej priči ubili.

Vtihotapivši se neopaženo skozi mesto, so padli trdnjavski vojski za hrbet. Perzijci so vrgli orožje na tla in se razkropili po ulicah Maogomathe. Rimljani pa so odprli vrata in trdnjava je bila zavzeta kar z dveh strani.

Poslej ni nihče dvomil, da bo Julijan osvojil vso perzijsko monarhijo tja do Inda, kakor jo je nekoč osvojil Aleksander Makedonski.

Vojska se je bližala južni prestolnici Perzije, Ktezifonu. Ladjeve je ostalo na Eufratu. Z vročino, skoraj čarobno hitrostjo, ki ni dajala sovražniku niti toliko časa, da bi bil prišel k sebi, je Julijan obnovil davni rimski kanal — zgrajen od Trajana in Septemija Severa, — ki so ga Perzijci iz previdnosti zasuli. Čez ta kanal je mornarica doplula v Tigris, nekoliko višje od zidov Ktezifona. Zmagovalec je prodril v samo srce azijske monarhije.

Nastopnega večera je Julijan sklical vojni svet in sporočil vojskovodjem, da namerava tekom noči vreči čete na drugo obročje, pod ktezifonsko obzidje. Izkušeni vojskovodje Dagalaif, Bormizda, Sekundin, Viktor in Salustij so se prestrašili opasnega podvzetja in so skušali nagovoriti cesarja, da svoj načrt še enkrat preuhta; opozarjali so ga, da je vojska izmočena, zatem da je reka široka in deroča, obala onstran reke zelo

strmna in da v bližnjem Ktezifonu tiči vojska cesarja Sapore, pa da se perzijskemu napadu med prehodom čez reko ne bo moči izogniti. Julijan je bil gluh za vse prigovore.

— Tudi če čakamo ne vem koliko časa — je vzkliknil nestrpno — bo reka vsevdil široka in deroča, obal pa strma; toda perzijska vojska dobiča z vsakim dnem novih ojačenj. Če bi bil vaš ubogal, bi bili še dosehdob v Antiohiji.

Vojskovodje so bili osupli in so čemo odšli od cesarja.

— Ne bo vzdržal, — je vzdihnil ločavi in izkušeni barbar Dagalaif, ki je oslivel v rimski službi — pomnite moje besede: ne bo vzdržal. Na videz je veselil čil, toda njegov obraz ima čudno potezo. Tak izraz sem opazil pri ljudeh, ki so bili tik pred obupom in utrjenj do smrti.

Megleni vroči sonrak se je spustil na gladino velike reke. Cesar je dal povelje: pet vojnihi galij s štiristo vojakov je odrinilo od obali; še dolgo je bilo čuti udarce vesel, zdajci pa je vse utihnilo in se izgubilo v neprodni megli. Julijan je stal na obrežju in napeto zrl za galijami. Nemir, ki se ga je loteval, je skušal utajiti s smehljajem. Vojskovodje so govorili šepetaje. Nenadoma pa je v temni vzplamtel ogenj. Vsi so ustavili diha in zapili oči v Julijana. On je takoj uganil, kaj pomeni ogenj. Perzijcem se je posrečilo zažgati rimske ladje z ognjemeti, ki so bili razvršeni na strminah ktezifonskega obrežja.

Cesar je prebledel, a še tisti hip se je zbral in preden so vojaki doumeli, kaj se je zgodilo, je stopil v prvo ladjo, ki je stala tik pred obrežjem, in zavpil gromovito in zmagoslavno:

(Dalje prih.)